

Eich cyf/Your ref P-06-1318
Ein cyf/Our ref DB/00286/24

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
petitions@senedd.cymru

5 Ebrill 2024

Annwyl Jack

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 19 Mawrth at gyn Ddirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon a Thwristiaeth, ynglŷn â Deiseb P-06-1318. *Mae'n galw ar Lywodraeth Cymru i gyflwyno deddfwriaeth newydd i fynd i'r afael â baw cŵn ar gaeau chwaraeon.* Fi sy'n anfon ateb atoch am fod polisïau sy'n ymwneud ag ansawdd yr amgylchedd lleol yn rhan o fy mhortffolio i.

Mae baw cŵn yn fater y mae Llywodraeth Cymru yn ei gymryd o ddifrif ac er y gall fod gan gamau gorfodi ran i'w chwarae wrth fynd i'r afael â'r broblem, ein nod yw annog perchennogaeth gyfrifol ar gŵn. Mae'r gwaith hwnnw wedi canolbwyntio'n bennaf ar gynorthwyo'r awdurdodau lleol (yr ALLau) a Cadwch Gymru'n Daclus i godi ymwybyddiaeth drwy gynnal ymgyrchoedd cyfathrebu a rhaglenni addysg. Er enghraifft, gan ddefnyddio cyllid grant a gafodd oddi wrth Lywodraeth Cymru, cynhaliodd Cadwch Gymru'n Daclus ymgyrch am flwyddyn gyfan o dan ei rhaglen *Caru Cymru*. Roedd yr ymgyrch '[Gadael olion pawennau yn unig](#)' yn canolbwyntio ar newid ymddygiad a chodi ymwybyddiaeth ar raddfa genedlaethol er mwyn lleihau baw cŵn. Roedd yr ymgyrch yn cynnwys datblygu pecyn cymorth cyfathrebu i'w ddefnyddio gan yr awdurdodau lleol a phartneriaid eraill. Cynhaliwyd treialon hefyd yn ardaloedd rhai o'r awdurdodau lleol er mwyn helpu i annog pobl i lanhau ar ôl eu cŵn.

Pan fydd mesurau ataliol o'r fath yn methu, a pherchnogion cŵn anghyfrifol yn dewis anwybyddu'r gyfraith, mae sawl opsiwn gorfodi ar gael i'r awdurdodau lleol. Yn eu plith y mae'r gallu i gyflwyno Hysbysiadau Cosb Benodedig o hyd at £150 i'r perchnogion cŵn hynny sy'n cael eu dal yn peidio â chodi gwastraff eu cŵn, a sefydlu Gorchmynion Diogelu Mannau Cyhoeddus. Gellir defnyddio'r Gorchmynion hyn i wahardd rhai gweithgareddau gyda chŵn mewn ardal benodol, er enghraifft, atal mynediad i fannau cyhoeddus penodol (gan gynnwys parciau) neu ei gwneud yn ofynnol i gadw cŵn dan reolaeth, sy'n gallu helpu i atal baw cŵn yn yr ardaloedd hynny. Gellir rhoi Hysbysiadau Cosb Benodedig am dorri'r amodau a osodir o dan Orchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae swyddogion yn monitro'r defnydd a wneir o Hysbysiadau Cosb Benodedig drwy'r arolwg blynyddol sy'n cael ei gynnal i gasglu data am gamau gorfodi a gymerir gan yr awdurdodau lleol, ac maent yn cysylltu â swyddogion gorfodi er mwyn iddynt gael deall y camau sy'n cael eu cymryd ym mhob rhan o Gymru. Gallaf gadarnhau bod 66 o Hysbysiadau Cosb Benodedig wedi cael eu rhoi am droseddau baw cŵn yn ystod blwyddyn adrodd 2022/23, sef 25 yn fwy na'r Hysbysiadau Cosb Benodedig a roddwyd yn ystod 2021/22. Roedd y safbwyntiau a fynegwyd gan yr awdurdodau mewn ymateb i'r arolwg hwnnw yn dangos, er bod ambell broblem gweithredol yn codi gyda Gorchmynion Diogelu Mannau Cyhoeddus, er enghraifft, y gofyniad i fynd ati bob tair blynedd i adolygu ac ymgynghori ynglŷn â'r defnydd ohonynt, fod ffactorau lliniarol eraill yn y niferoedd cymharol isel o Hysbysiadau Cosb Benodedig sy'n cael eu rhoi. Ymhlith y problemau hynny yr oedd cyfyngiadau ar gyllidebau, colli adnoddau staff oherwydd eu bod yn ymddeol neu'n cael eu hadleoli, a'r ffaith nad yw rhai o'r awdurdodau lleol bellach yn cyflogi cwmnïau gorfodi preifat. Mae swyddogion yr ALLau hefyd wedi nodi, hyd yn oed bod camau gorfodi ar gael iddynt, y gall fod yn anodd dal perchnogion cŵn anghyfrifol, gan fod angen fel arfer i swyddog gorfodi fod yn dyst i'r drosedd, a bod llawer o'r achosion hyn yn digwydd y tu allan i oriau gwaith y swyddogion gorfodi.

Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i fonitro ac adolygu'r defnydd o'r camau gorfodi presennol, ond ar hyn o bryd nid oes unrhyw fwriad i gyflwyno unrhyw ddeddfwriaeth newydd. Dylid nodi hefyd, gan fod yr awdurdodau lleol yn gyrff statudol, fod cyfrifoldeb cyfreithiol arnynt i gadw'u tir a'u priffyrdd yn glir ac yn ddi-sbwriel (gan gynnwys gwastraff cŵn) ac mai, yn y pen draw, mater iddyn nhw yw penderfynu sut orau i ddefnyddio'r gwahanol ddulliau ac adnoddau sydd ar gael iddynt.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies AS/MS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Climate Change & Rural Affairs